

## ЗМІСТ

### Засідання тридцять п'яте, ранкове (Вівторок, 5 грудня 2017 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...4
Заява фракцій «Об'єднання «Самопоміч» і «Батьківщина»	...16
Прийняття рішення про необхідність присутності 5 грудня 2017 року о 16 годині на пленарному засіданні Верховної Ради України та заслуховування Генерального прокурора України, Голови Служби безпеки України, заступника Генерального прокурора України, керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та директора Національного антикорупційного бюро України	...16
Прийняття рішення про повернення на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи проекту Закону «Про ратифікацію Гарантійної угоди (Проект доступу до довготермінового фінансування) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку»	...19
Ратифікації:	
Угоди про заохочення та захист інвестицій між Україною та Фондом міжнародного розвитку ОПЕК	...27

Угоди (у формі обміну нотами) між Україною та Королівством Нідерланди про продовження до 1 серпня 2018 року строку дії Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про Міжнародну місію захисту розслідування від 28 липня 2014 року	...28
Прийняття Закону «Про приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (IRENA)»	...29
Включення питань до порядку денного сесії	...29
Прийняття за основу проектів законів:	
«Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях»	...36
«Про внесення змін до статті 21-4 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо удосконалення окремих питань виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України»	...46
Внесення змін до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту»	...53

Рейтингове голосування щодо розгляду  
законопроектів:

«Про внесення змін до деяких законів України  
щодо тимчасових дозволів на мовлення в зоні  
проведення антитерористичної операції  
та прикордонних районах України» ...59

«Про внесення зміни до статті 12 Закону України  
«Про соціальний і правовий захист  
військовослужбовців та членів їх сімей» ...59

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

## ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ П'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України  
5 грудня 2017 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**ПАРУБІЙ А.В.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Доброго ранку! Прошу народних депутатів заходити до залу і приготуватися до реєстрації.

Можемо проводити реєстрацію? Можемо. Тоді, колеги, прошу провести реєстрацію для участі в ранковому засіданні. Прошу зареєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 339 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Колеги, сьогодні день народження народного депутата Вадима Григоровича Нестеренка. Привітаємо його! Також, колеги, сьогодні Міжнародний день волонтерів. Волонтерство стало справжнім українським феноменом і ознакою сучасної України. Під час Революції Гідності і з початком російської агресії ми всі стали свідками народження всенародного волонтерського руху. Українці пліч-о-пліч об'єднувалися для допомоги війську, кожен робив і робить що може. Волонтери доставляють на фронт необхідне, плетуть маскувальні сітки, шують одяг для військових, готують консервації і навіть демонтують бронетехніку. Волонтери – це ті відважні чоловіки і жінки, які добровольцями пішли на фронт і врятували українську державність у найтяжчі, смертельно небезпечні дні для України. Слава волонтерам і слава Україні, колеги! *(Оплески)*.

Хочу нагадати, що ми розпочинаємо з того, що надаємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників фракцій і груп. Колеги, відразу після виступів від фракцій ми переходимо до розгляду питань ратифікації, тому я прошу максимальну мобілізацію у залі.

Прошу провести запис на виступи. Хочу нагадати, що у залі заборонено розміщувати плакати і транспаранти під час ведення засідання. Звертаюся до народних депутатів і нагадую про норму Регламенту, яка

забороняє розміщувати плакати під час засідання. Прошу провести запис на виступи від фракцій і груп.

Запрошується до слова Бурбак Максим Юрійович, «Народний фронт». Будь ласка, пане Максиме.

**БУРБАК М.Ю.**, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, вітаю! Хочу почати з самого головного питання цього тижня і запевнити вас, що наша фракція підтримає проект Закону «Про Державний бюджет України на 2018 рік». У нас є певні зауваження, та в цілому наші пропозиції до бюджету були враховані.

Найголовніше – це збереження програм субсидій та енергоефективності або програми «теплих кредитів», які були започатковані при уряді Арсенія Яценюка. Для «Народного фронту» важливо, що у проекті Закону «Про Державний бюджет України на 2018 рік» збережені показники фінансування війська та оборонної промисловості. Ми переконані, що бюджетний норматив у 5 відсотків валового внутрішнього продукту на оборону та нацбезпеку має бути профінансований із загального фонду Державного бюджету 2018 року. Зарплати військовим необхідно постійно підвищувати.

Наступне. «Народний фронт» закликає фракції не затягувати розгляд законопроекту [№ 7163](#) про відновлення територіальної цілісності нашої держави. Цей законопроект уже два місяці перебуває на підготовці до другого читання, не можна й надалі відкладати його розгляд. Ми вимагаємо внести законопроект до сесійного залу для остаточного ухвалення.

Нагадаю, що позиція «Народного фронту» послідовна і зрозуміла, Росію треба врешті-решт визнати агресором, закріпити за Донбасом, зокрема однаковий статус тимчасово окупованих територій. Росія повинна понести повну відповідальність за свої злочини на українській землі. Така позиція України цілком обґрунтована міжнародним правом.

Далі. Фракція «Народний фронт» вимагає звіту в парламенті представників САП, НАБУ, ГПУ та СБУ. Ми передали Голові

парламенту відповідну заяву, яку вчора підписали разом з колегами по коаліції. Верховна Рада як законодавчий орган, який створив НАБУ, САП, здійснює контроль за діями ГПУ та СБУ, може і повинен, нарешті, почути пояснення про цирк, в якому багато спецефектів, заборонених прийомів, але немає результатів. Поясніть нам, аби ми хоч знали, заради чого цей крик та галас.

Давно очевидно, що групка демагогів використовує антикорупційні реформи для задоволення власних політичних амбіцій. У гонитві за піаром, вони забули, для чого ми запускали антикорупційні новації. Це робилося зовсім не для того, щоб розважати публіку. Людям набрид цей театр, саме тому ви втрачаєте довіру суспільства. Гляньте на соціологію, це знецінює антикорупційні та інші реформи.

«Народний фронт» боровся за антикорупційні реформи в парламенті, і ми пишаємося цим. Але антикорупційні новації впроваджувалися не для піару окремих персонажів, а для законної боротьби з корупцією. Тому наша фракція сьогодні проголосує за рішення викликати до парламенту представників НАБУ, САП, ГПУ та СБУ.

І наостанок. Учора в Києві відбувся Другий форум об'єднаних громад. Я передаю велике вітання від голів ОТГ народним депутатам, які підтримують децентралізацію, а також побажання не затягувати з законопроектами, які необхідні для розвитку реформи децентралізації та добровільного об'єднання територіальних громад.

У четвер, 7 грудня, будемо відзначати День місцевого самоврядування. «Народний фронт» пропонує у цей день прийняти законопроект [№ 6466](#) і дозволити територіальним громадам сіл, селищ об'єднуватися з територіальними громадами міст обласного значення. Оце і буде справжній подарунок від парламенту об'єднаним громадам.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Від «Блоку Петра Порошенка» слово надається голові фракції Артуру Герасимову. Будь ласка, пане Артуре.

**ГЕРАСИМОВ А.В.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Так, дійсно, головним завданням цього тижня для парламенту є своєчасне прийняття проекту Закону «Про Державний бюджет України на

2018 рік». Не лише бюджету, а також і блоку бюджетних законів для його успішної реалізації. Хочу ще раз повторити, що ми говоримо про бюджет, в якому знову посилюватимемо фінансову незалежність громад, бо майже половину коштів у цьому зведеному бюджеті становлять саме місцеві бюджети.

Хочу нагадати, що завдяки зусиллям фракції партії «Блок Петра Порошенка» буде продовжено експеримент із ремонту доріг, започаткований Президентом України. Наступного року на ремонти і будівництво автошляхів передбачається понад 45 мільярдів гривень. Закладено рефінансування армії, планується посилювати соціальний захист вразливих верств населення. Також у 2018 році завдяки закладеним у держбюджет коштам почне втілюватися в життя президентський закон про підвищення якості сільської медицини.

Хотів би ще раз окремо зупинитися на подіях, які сьогодні відбуваються довкола правоохоронних органів України. З урахуванням того, що і яким чином коїться, сьогодні отримані докази, і оті обшуки, про які ми всі з вами вранці читали, відбуваються у зв'язку з тим, що є обґрунтовані підозри про те, що команда Саакашвілі фінансувалася представниками команди Януковича, зокрема Курченка. Я ще більше запрошую всіх депутатів у цьому залі проголосувати за запрошення очільників ГПУ, СБУ, НАБУ та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури до залу парламенту. Я вважаю, що окрім тих питань, які ми планували розглянути і запрошували керівників правоохоронних органів, ми також маємо розглянути і ситуацію, яка відбувається сьогодні вранці.

Шановні колеги, ключове завдання правоохоронних органів – боротися з корупцією, а не витратити час на чвари та інтриги між собою. Тому прошу всіх проголосувати і запросити на сьогоднішнє вечірнє засідання керівників правоохоронних органів.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякуємо, шановний пане Артуре.

Від групи «Воля народу» запрошується до слова народний депутат Лабазюк. Будь ласка.

**ЛАБАЗЮК С.П.**, член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець). Пані головуєча! Шановні колеги! Дорогий український народ! Тривалий час у суспільстві йде дискусія: бути чи не бути ринку землі. Сьогодні у цьому питанні Україна фактично йде по мінному полю. Одна помилка через необачність – і буде знівельований весь той аграрний потенціал, яким ми володіємо. В один момент ми можемо просто спалити можливості нашої держави завойовувати статус житниці Європи, і не тільки, а і всього світу.

Як у депутатській групі «Воля народу», так і в профільному аграрному комітеті переконані, сьогодні Україна не готова до зняття мораторію на продаж землі. Моя позиція: мораторій потрібно продовжувати. Саме для цього і внесено законопроект [№ 7350](#).

Експерти галузі одностайні: для відкриття ринку землі необхідно завершити інвентаризацію земель сільськогосподарського призначення, провести загальнонаціональну нормативну грошову оцінку та вдосконалити процедуру реєстрації земель і, головне, створити рівні умови на ринку, щоб власник землі справді почувався власником.

Земельна реформа – дуже тонка матерія. Ми маємо звести до мінімуму пустопорожні балачки, прибрати політичні спекуляції довкола. Погодьтеся, саме піар на цій темі фактично і загальмував процес прийняття необхідного законодавства. Земля має бути збережена у власності українців. Тому, щоб не створити колапсу в земельному питанні, потрібно діяти вже сьогодні. Бо є люди, які хочуть продавати землю, а є ті, які не хочуть цього робити. Наше завдання – забезпечити рівні можливості для всіх гравців.

Подібна ситуація і з розвитком лісового господарства. Лише нещодавно на засіданні Кабміну було схвалено проект стратегії сталого розвитку та інституційного реформування лісового господарства України на період до 2022 року. Він кардинально відрізняється від того варіанта, який пройшов громадські слухання та схвалений профільними профспілками. Виходить, що Кабінет Міністрів стане новим власником, новим розпорядником у лісовій галузі. Тут знову ризик ліквідації державних лісгосподарських підприємств як самостійного суб'єкта господарювання. Тому, вважаю, стратегія реформування



лісового господарства має бути повністю переглянута з урахуванням пропозицій від громадських організацій.

Депутатська група «Воля народу» наполягає на тому, що такі важливі економічні реформи в Україні потрібно проводити лише з холодним розумом та з гарячим серцем. Це ключові позиції, питання національної безпеки України.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякуємо.

Від «Опозиційний блок» запрошується до слова Олександр Вілкул. Будь ласка.

**ВІЛКУЛ О.Ю.**, член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! Закінчується ще один рік руйнування країни. Чим він запам'ятається людям? Геноцидними, реально геноцидними реформами. Медична: закриття лікарень, скорочення лікарів, введення платної медицини, померти вже значно дешевше, ніж лікуватися. Освітня: закриття шкіл, скорочення навчальної програми, перетворення українців у низькокваліфіковану робочу силу, а через заборону вчитися рідною мовою пересварилися з усіма сусідами, навіть з країнами ЄС. Пенсійна: обдурили нещасних літніх людей, кинувши їм невеличкі суми. Навіть не всі отримали хоч якесь підвищення, яке вже три рази забрали через інфляцію. Наприклад, військові пенсіонери та пенсіонери МВС отримують менше, ніж друкарки. А головне, у майбутньому лишили мільйонів українців пенсії через фактичне підвищення пенсійного віку.

Зараз влада пропонує такий же руйнівний проект Державного бюджету на 2018 рік, бюджет поліцейської держави, який зробить людей ще більшими жебраками. Ми не будемо голосувати за такий підхід. Ми подали відповідні зміни, фактично свій варіант проекту Державного бюджету. Необхідно забезпечити підтримку промисловості, підтримати економіку, задля того, щоб була робота, гідна зарплата, гідні пенсії і платилися нормальні податки. Також треба залишити фінансування силовиків хоча б на рівні 2017 року. Тоді будуть гроші

на реальне підвищення мінімальної пенсії до 3500 гривень і мінімальної зарплати до 5000 гривень.

Після нашого тиску все-таки у деяких представників влади спрацював інстинкт самозбереження, і дехто вже каже, що треба піднімати до 4100 гривень. Це вже краще, ніж ті копійки, що сьогодні. Але ми кажемо, що цього вам неможливо буде зробити, якщо ви не приймете наших проектів законів щодо нової індустріалізації, щодо підтримки економіки.

Ми також категорично проти законопроекту № 7163, що, як нам говорять, про реінтеграцію Донбасу. Насправді ніякої реінтеграції він не несе, у кращому випадку він консервує ситуацію, а може і загострити конфлікт. Ми ще раз кажемо, що ми єдина партія, єдина фракція у цьому парламенті, яка хоче реально закінчити війну і має програму, як це зробити максимум за півроку після перемоги на парламентських виборах.

1 січня 2018 року закінчується мораторій на продаж землі, його досі не продовжили. Ми розуміємо, що влада хоче розпродати останнє, що залишилося у людей і в Україні, тому виступаємо проти продажу землі. Я вніс проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо заборони купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення» ([№ 5241](#)). У нас є лише місяць, щоб заблокувати продаж землі.

Мораторій, який сьогодні введено і який пропонується ввести надалі, це також непогано, але це лише частково вирішує питання. Ми пропонуємо повністю заблокувати...

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякуємо. Я вже не можу більше додати часу, інші теж проситимуть. Це рівні можливості для всіх. Дякуємо вам.

Від Радикальної партії запрошується до виступу Олег Ляшко. Будь ласка.

**ЛЯШКО О.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Минулого тижня більшість наших депутатів працювали в областях, спілкувалися з людьми. Ключове завдання, що хвилює українців: як вижити, де знайти роботу, як прогодувати свою сім'ю? Усі ці

проблеми печуть і нам, і саме на ці питання, а не на будь-які інші, другорядні, ми намагаємося знайти відповідь.

Наші вимоги до влади прості. Коли вчора Президент заявляв про те, що мінімальна зарплата має бути 4100 гривень, нам, безумовно, приємно, що Президент нарешті долучається до нашої боротьби за підвищення зарплат для українців. Нам, безумовно, приємно, що влада нарешті зрозуміла, що єдина можливість вирвати країну з бідності – це піднімати доходи українців і торгувати українською продукцією, а не національними інтересами і не сировиною.

Але 4100 гривень – це мало. Наша вимога, команди Радикальної партії: мінімальна зарплата – 5000 гривень, яка має бути для того, щоб хоча б елементарно задовольнити інтереси людей. Мінімальна трудова пенсія – 3000 гривень на місяць, тому що мільйони людей, особливо в селі, пропрацювавши все життя, не отримали достойного підвищення пенсій, бо в них була низька зарплата. Ми вимагаємо від уряду врегулювати це питання у бюджеті наступного року і передбачити підвищення пенсій, у першу чергу для працівників села.

Ключове для відновлення національної економіки – наш законопроект: «Купуй українське – плати українцям». Що ми бачимо у порядку денному? Той законопроект стоїть «у свинячий голос», є великий ризик, що до нього сьогодні розгляд не дійде.

Чому? Я звертався до керівництва парламенту: поставте так, щоб ми його розглянули. Поставили Бог знає куди. Чому? Тому що 26 років звикли торгувати національними інтересами України, довели країну до ручки, людей – до зубожіння, торгуємо сировиною, Бог знає чим замість того, щоб робити сильною країну.

Сильна Україна буде лише тоді, коли буде сильна економіка. Хто виступає проти нашого законопроект «Купуй українське, плати українцям»? Ті, які звикли торгувати національними інтересами, ті, які вигнали українців за кордон, ті, які змусили роз'єднатися сім'ї, що українці не можуть знайти заробітку в Україні і вимушені їхати побиратися по всіх світах, аби заробити собі на прожиття. Сьогодні і в парламенті, і за його межами є багато людей, які хочуть, щоб Україна і надалі була бідною сировинною колонією, які і далі хочуть, щоб ми побиралися по всьому світу за кредитами, які хочуть торгувати землею, українськими селянами, українськими надрами замість того, щоб відстоювати національні інтереси України.

Команда Радикальної партії стоїть на сторожі національних інтересів України: українцям – роботу і гідну зарплату!

**ГОЛОВУЮЧА.** Від фракції «Самопоміч» виступатиме її керівник Олег Березюк. Будь ласка.

**БЕРЕЗЮК О.Р.,** член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Вельмишановні пані й панове! Насправді у країні відбуваються страшні речі. Але почнемо з бюджету.

Унаслідок тиску і страху перед людьми у 2014 році держава пішла на зниження податкового тиску, і, я сподіваюся, колишній Прем'єр-міністр Яценюк пам'ятає розмову його, Березюка і Журжія в кабінеті вночі 29 грудня 2014 року. Так, податковий тиск знизився нижче 40, економіка відповіла зростанням. Але цей успіх зауважила олігархічна кліка і осідлала його з перерозподілом на користь олігархічно-сировинної мафії в Україні.

Як це довести? Дуже просто. До сьогодні не впроваджений податок на виведений капітал, не працює трансфертне ціноутворення, до сьогодні «рошенівські» цукерки – це субсидії для олігархів і рабство для людей. Це олігархічна кліка, яка осідлала українську економіку і суспільство. Що залишила людям? Людям залишила мізерні пенсії і псевдореформу, недофінансовану медицину і освіту, і обіцянки... Обіцянка – цяцянка, а дурному – радість! Але при цьому бюрократія і поліцейська машина фінансуються. Що робить поліцейська машина? Вірно служить своєму деспоту. Арешти на вулицях, викрадання людей, сьогоднішній ранковий випадок з экс-президентом Грузії Саакашвілі. Це не просто тиранія, це гидота.

Сьогодні ті, які зараз посміхаються мені в обличчя, – ви будете наступні, тому що тиранія ніколи не зберігає тих, хто їй вірно служить на першому етапі. Ви будете наступні, ви прийняли закони, які повернули Генеральну прокуратуру до 1960 року. Тиранія наступає, але українське суспільство ніколи не піддавалося на тиранію, хоч ціна цього супротиву була дуже великою.

На превеликий жаль, шановні пані й панове, ті солдати, воїни, які воювали в 2014 році, а сьогодні сидять у тюрмі, тому що борються з корупцією, не пробачать цього українській інституційній державі, яка їх не захищає. Більше скажу вам, коли я бачу по телевізору, що робиться з демократією, не можу сидіти у цьому залі. Я зараз піду особисто і стану поруч з Міхо Саакашвілі, тому що це злочин проти української суверенності. Приєднуйтеся!

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**ПАРУБІЙ А.В.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** До слова запрошується від фракції «Батьківщина» Тимошенко Юлія Володимирівна. Будь ласка.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.,** *член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги! Хочу привернути вашу увагу до того, що 1 січня 2018 року спливає термін мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення. Це не просто спливає термін мораторію, а, по суті, відкривається широка дорога для того, щоб 42 мільйона гектарів землі, які становлять 72 відсотка території України, щоб реально українську націю позбавити цього багатства, цього скарбу.

Хочу, щоб ви не ловилися на всі пропагандистські трюки, які використовуються на каналах телебачення, коли експерти, політики, політологи (всі до єдиного продажні або зацікавлені) прямо розповідають, що продати українську землю – це велике щастя і це наше все. Це обман, який треба зупиняти.

Ми наполягаємо на тому, щоб буквально зараз, невідкладно на засіданні комітету Верховної Ради був розглянутий законопроект, який внесла «Батьківщина» про продовження мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення на 5 років. Водночас дати право власникам паїв продати за ринковою, а не за спекулятивною заниженою вартістю, землю державі, свої паї (якщо люди хочуть продати свої паї), але не дати можливості земельній мафії привласнити землю починаючи з 1 січня 2018 року.

Ми також наполягаємо на тому, щоб до розгляду проекту закону про Державний бюджет у четвер першим питанням було внесено законопроект про продовження мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення. Йдеться про те, що ми в четвер вранці матимемо необхідну кількість голосів у залі. Тому що вчора на засіданні Погоджувальної ради «Батьківщина» порушила це питання і, крім однієї фракції БПП, всі інші фракції підтримали пропозицію про розгляд у четвер вранці питання про продовження мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення і голосування. Це важливо. Якщо ми цього не зробимо, у нас у країні, по суті, розпочнеться велика громадянська війна аграрної мафії, яка вже узурпувала землю у своїх руках, проти фермерства. Так зараз, саме у ці хвилини, це відбувається, коли фермери вбиваються, калічаться, коли вони потрапляють до реанімації після рейдерських захоплень. Крім того, зараз вибори до об'єднаних територіальних громад також проходять під знаком боротьби за землю. Одного з наших кандидатів на голову ОТГ в Одеській області позбавили громадянства і не зареєстрували наш список – це Хасан Хасанов.

Я хочу просто зараз сказати всім: або ми у четвер захищаємо землю від продажу, або країни не буде. Ні – продажу сільськогосподарської землі!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Заключний виступ від групи «Партія «Відродження» – Бондар Віктор Васильович.

Колеги, я нагадаю, після того ми відразу розглядатимемо питання ратифікації. Прошу всіх запросити до залу, прошу народних депутатів зайти до залу. Я дам вам 3 хвилини, пане Вікторе. Прошу голів фракцій і секретаріат запросити депутатів до залу!

Будь ласка, 3 хвилини, Вікторе.

**БОНДАР В.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую, шановний Андрію Володимировичу. Шановні колеги! Безумовно, я думаю, вже кожен українець розуміє, що найголовніший документ у країні, який приймається у кінці року, – це бюджет країни на наступний рік. Бюджет визначає вектор, напрямок, куди рухається країна і що для уряду є пріоритетним на наступний рік. Якщо ми

проаналізуємо бюджет на 2018 рік, який нам запропонував уряд, ми побачимо, що у нас з вектора розвитку країни практично випали: промисловість, підтримка вітчизняного виробництва, створення нових робочих місць. І бюджет зорієнтований лише на підвищення фінансового забезпечення правоохоронців. Він розв'язує деякі соціальні проблеми, але не вирішує абсолютно ніяких питань, пов'язаних з медичною, освітянською реформою, з судовою системою, аграрними питаннями. А найголовніше те, про що ми постійно говоримо, – там немає ніякої підтримки вітчизняного виробництва.

Тому ми вимагаємо, щоб уряд все-таки затвердив програму підтримки вітчизняних виробництв, вітчизняних промислових підприємств. Ми вимагаємо провести програму і затвердити пільгове кредитування під закупівлю нового обладнання, під створення робочих місць, під створення нових промислових об'єктів. Це єдиний перспективний шлях розвитку країни, який уможливить заробляти гроші, а після цього піднімати додатково ще заробітні плати, пенсії і мінімальні доходи населенню.

Крім того, ми переглянули соціальний блок, який нам пропонує уряд. Ми вимагаємо, щоб наступного року мінімальний прожитковий мінімум був підвищений мінімум у два рази і доведений до 3050 гривень, бо від нього багато розрахунків йдуть на допомогу населенню.

Ми вимагаємо 8 мільярдів гривень направити на соціальну допомогу родинам із дітьми. Наш законопроект [№ 6063-д](#), який зареєстрований тут, і ми давно про нього говоримо, уже мав бути розглянутий у залі. Він дасть можливість фінансово підтримати українські родини, молоді сім'ї і дітей, які сьогодні народжуються, і уможливить родинам поставити їх на ноги.

Крім того, ми вимагаємо провести через бюджет здешевлення кредитів для фермерів, для промисловості, для запровадження нових аграрних програм.

Ми вимагаємо також не перекладати на місцеві бюджети фінансування коледжів і технікумів. Сьогодні в Україні їх 426. Ми вважаємо, що це має бути профінансовано з державного бюджету. Бо це має бути гарантія держави про створення нових фахівців, які приходять на ринок праці. Це єдине джерело, яке має забезпечити фінансування, а не розтягувати фінансування на місцевий рівень і вимагати потім через децентралізацію місцеві органи фінансувати ПТУ.

Щодо охорони здоров'я ми вимагаємо стовідсотково профінансувати лікування українців за кордоном. Там, де немає можливості в Україні лікувати...

Дайте завершити.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Будь ласка, 30 секунд.

**БОНДАР В.В.** Якщо в Україні немає можливості лікуватися, вона має гарантувати своїм громадянам провести лікування за кордоном. Це має бути профінансовано державною програмою.

Ми вимагаємо збільшити фінансування державних медичних програм з протезування, лікування дітей-інвалідів з вадами слуху, виділити додаткові кошти на реконструкцію Національного інституту раку і фінансування Національного інституту серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова. Бо це одна з найбільших проблем і хвороб української нації, сьогодні величезна кількість людей помирають від цього...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам, Вікторе.

Шановні колеги, до президії надійшла заява від двох фракцій: «Самопоміч» і «Батьківщина». Ці дві фракції вимагають не виступу, а реальної півгодинної перерви.

Тому, колеги, я оголошую перерву на півгодини, до 11 години. Прошу голів фракцій підійти на третій поверх у кулуарах на коротку нараду.

Хочу нагадати, що плакати не мають бути в залі. Сподіваюся, що після перерви плакатів не буде в залі, як ми і домовлялися.

Отже, об 11 годині прошу всіх прибути до залу після півгодинної перерви.

Дякую.

*(Після перерви)*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, нараду з головами фракцій завершено. Прошу всіх заходити до залу.

Хочу повідомити про результати наради. Учора до мене звернулися фракції «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» з пропозицією щодо запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України



та заслуховування керівників правоохоронних органів: і Генеральної прокуратури, і Служби безпеки, і НАБУ, і САП. На нараді голів фракцій всі погодилися з цією позицією, що о четвертій годині ми запросимо керівників відомств на заслуховування до парламенту. Але для того ми маємо проголосувати (150 голосами), і тільки після того перейдемо до розгляду порядку денного. Але зразу буде важлива ратифікація, тому я прошу всіх заходити до залу.

Отже, зараз логіка буде така. Три хвилини виступ – як підсумок нашої наради. Потім голосування за запрошення силовиків до залу, і тільки після того питання ратифікації.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка, 3 хвилини.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.** Шановні колеги! Щойно на прохання фракцій «Самопоміч» і «Батьківщина» була оголошена перерва, де зібралися всі лідери або представники фракцій і обговорили ситуацію, яка в ці хвилини розгортається навколо Президента Грузії Міхеїла Саакашвілі.

Ми всі – різні політичні сили, ніхто не скасовував чесною, справедливою політичною конкуренцією у країні. Але навіть якщо ми є різними політичними силами, ніхто не має права у вільній європейській демократичній Україні після двох революцій, після маси репресій на очах усього цивілізованого світу чинити розправу над Президентом Грузії. Саме розправа, по-іншому це назвати неможливо. Коли увірвалися до нього в оселю, не допускаючи адвокатів, народних депутатів, примусили Президента України вийти на дах будинку... (Грузії, вибачте, не погано було б, якщо б України) і на очах усього цивілізованого світу оголосити, що він збирається плигнути з даху вниз, тому що це буде його протест проти політичної розправи, яка над ним чиниться.

Дорогі друзі! Ми можемо бути тут у різних стосунках з Президентом Грузії, але ніхто не дає права на очах у всього цивілізованого світу практично чинити політичний терор, який сьогодні став обличчям України. Ми не маємо права мати таке обличчя. Тому на спільному зібранні представників і лідерів фракцій домовилися на 16 годину закликати керівників силових структур, Генерального прокурора та інших, у тому числі Голову Служби безпеки України, для того щоб заслухати пояснення того, що зараз відбувається. І припинити цю ганьбу, яку дивиться в онлайн-ефірі весь світ, коли люди перекрили

дороги, постали проти силовиків. Якщо люди зараз оголошують про самоспалення і обливають себе бензином, Верховна Рада зобов'язана дати цьому оцінку, оголосити, прийняти заяву, яка засуджує політичний терор, і повернутися до європейськості, до демократії, до законності, до верховенства права.

Ми вимагаємо не тільки запросити силовиків, а й проголосувати заяву, яка скаже, що Верховна Рада не є спільником цих процесів. Україна не має права ганьбити себе у світі!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Отже, шановні колеги, прошу займати робочі місця. Зараз я поставлю на голосування пропозицію від фракцій «Блоку Петра Порошенка» і політичної партії «Народний фронт».

Ще раз нагадаю, до мене звернулися голови депутатських фракцій «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» з пропозицією щодо запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України та заслуховування керівників правоохоронних органів.

Відповідно до статей 6, 34 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про необхідність присутності сьогодні о 16 годині на пленарному засіданні Верховної Ради України та заслуховування Генерального прокурора України, Голови Служби безпеки України, заступника Генпрокурора, керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та директора Національного антикорупційного бюро України.

Колеги, для прийняття цього рішення достатньо 150 голосів. Я думаю, весь зал підтримає цю пропозицію, і я першим ставлю це питання на голосування.

Колеги, прошу проголосувати і прошу підтримати дану пропозицію. Голосуємо!

«За» – 217.

Рішення прийнято.

О 16 годині ми очікуємо у Верховній Раді України Генерального прокурора України, Голову Служби безпеки України, керівників САП і НАБУ. Перший до виступу буде запрошений Генеральний прокурор України Луценко Юрій Віталійович. Отже, колеги, ми це питання проголосували.

Я нагадаю, що ми минулого разу не завершили обговорення питання проекту закону про ратифікацію ([№ 0163](#)). Для того, щоб вам нагадати, про що йшлося, запрошуюю до співдоповіді голову Комітету у закордонних справах Гопко Ганну Миколаївну. Колеги, потім ми переходимо до голосування, прошу всіх залишатися на робочих місцях. У нас стоїть кілька питань ратифікації і блок питань безпеки й оборони.

Будь ласка, пані Ганно.

**ГОПКО Г.М.**, голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Доброго дня, шановні колеги! Хочу сказати, що зараз у Вашингтоні відбувається глобальний форум з повернення активів. Керівник НАБУ Артем Ситник, а також Холодницький перебувають на цьому форумі, який півроку тому наші партнери з Британії та Сполучених Штатів Америки анонсували і запрошували. Тому я думаю, що сьогодні поява голови НАБУ у сесійному залі є фактично неможливою, тому що він офіційно перебуває у Вашингтоні. Як на мене, питання повернення активів в Україну, не лише грошей Януковича, але й інших, воно і досі залишається актуальним. Є ще кошти Лазаренка – 200 мільйонів, які не повернені. У нас взагалі є величезне питання щодо санкцій стосовно таких людей, як Іванющенко, Богатирьова, з якої зняли санкції, і багатьох інших, таких, скажімо, як пан Злочевський. Тому, гадаю, є дуже багато роботи з нашими західними партнерами, щоб ми нарешті могли повернути всі вкрадені активи.

Чому це важливо? Тому що сьогодні була дуже тривожна заява-сигнал з державного департаменту США. А ми покладаємося на Сполучені Штати Америки як на стратегічного союзника, щоб протидіяти російській агресії, підтримувати реформи, щоб працювала миротворча місія. І тому не можна однією рукою красти, а іншою – просити допомоги. Якщо ми хочемо бути країною з демократичними цінностями і перетвореннями, то повинні чесно, без політизації закликати всіх провести серйозну розмову про те, що відбувається, з представниками всіх антикорупційних організацій, коли вони будуть в Україні. І діяти як державники, а не називати це якимось латиноамериканським карнавалом з пір'ями. Це скоріше нагадує мафіозний серіал.

А тепер щодо теми виступу. Ми беремо чергових 150 мільйонів доларів від Міжнародного світового банку. Виникає запитання: куди ми беремо ці кошти? Уряд не може засвоювати, і останній звіт Рахункової палати засвідчив: лише 49 відсотків із тих коштів, які отримали після Революції Гідності на інфраструктуру, на ЖКГ, на енергоефективність, ми використовуємо. Тому заклик до уряду: наведіть порядок – де стратегія кожної галузі, де інституційна спроможність? – перед тим, як брати нові кредити.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Олександр Гриценко є в залі? Будь ласка, нагадайте нам... Одну хвилину.

Колеги, прошу заходити до залу і приготуватися до голосування.

Олександр Вікторовичу, будь ласка, нагадайте народним депутатам суть законопроекту. Ви можете за одну хвилину нагадати про важливість цієї ратифікації?

А ми вже провели обговорення, можемо ще раз провести. Але ж наступною буде знову ратифікація.

**ГРИЦЕНКО О.В.**, голова правління публічного акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України». Шановні народні депутати! У рамках проекту позики з Міжнародним світовим банком планується залучення 150 мільйонів доларів США на довгостроковий період терміном на 35 років із пільговим періодом у 4,5 року. Гроші будуть спрямовані на фінансування експортерів підприємств малого та середнього бізнесу. Треба зауважити найважливіше, що жодних коштів з державного бюджету на цю позику не буде. Позика буде повністю обслуговуватися і погашатися «Державним експортно-імпортним банком України». Крім того, це, власне, єдиний проект, що на сьогодні Україна залучає, який був схвалений Світовим банком, тому величезне прохання все-таки підтримати цей законопроект.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Оскільки голови фракцій вимагають обговорення, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Прошу записатися, щоб ми змогли відновити свої позиції.

Купрієнко від Радикальної партії передає слово Віктору Галасюку. Будь ласка.

**ГАЛАСЮК В.В.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! Фракція Радикальної партії послідовно виступає за здешевлення кредитних ресурсів для реального сектору економіки. Але те, що нам пропонується сьогодні ратифікувати, призведе тільки до одного: пільгові кредити отримуватимуть низькотехнологічні компанії з сировинної економіки, зі старої економіки, бо так було попередні роки. На жаль, пропонуючи парламенту сьогодні ратифікувати цей законопроект, уряд не передбачив тих пріоритетів, що кредитні ресурси мають піти виключно на високотехнологічні виробництва. Вони мають піти на машинобудування, літакобудування, вагонобудування, кораблебудування і таке інше.

Шановні колеги, ця історія не нова, з 1997 року в Україні працює проект підтримки експорту, так званий EDP, за яким освоєно 304 мільйони доларів коштів. Так я вас інформую, що ці кошти пішли головним чином на агропромисловий комплекс, причому на сировинну його частину, на виробництво цементу, пластиків. Там немає підтримки високотехнологічних виробництв. Тому ми з вами не можемо сьогодні підтримувати цієї ратифікації, адже вона знову буде годувати існуючу структуру економіки.

Шановні колеги, і кредитна політика, і податкова політика, і регуляторна – це не просто якісь нейтральні заходи, які ми з вами приймаємо. Ми маємо приймати такі механізми, які мінятимуть структуру економіки від сировинної до готової продукції. Бо так ми скоро залишимося взагалі сировинним додатком Європи і донором кадрів, яким на сьогодні ми вже майже є. Тому не можна ратифікувати. Повернути уряду, визначити чіткі пріоритети, що тільки для високотехнологічних виробництв, і тоді підтримати.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» Віктор Пинзеник. Будь ласка.

**ПИНЗЕНИК В.М.,** член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, про яке рішення йдеться? Мова не йде про гроші для бюджету, коли бюджет використав, а потім залишаєшся наодинці з поверненням кредиту і сплатою відсотків.

Ідеться про кредит для українського банку, який буде використовувати кошти для надання кредитів в українську економіку. Тобто самі проекти забезпечуватимуть як повернення тіла кредиту, так і сплату відсотків. Ставка за цим кредитом – менше трьох відсотків. Я думаю, всі розуміють, що це чудова ставка кредиту для сучасних умов. Друга важлива умова: чотири з половиною роки – пільговий період.

І найважливіше, можливо. Ви знаєте, що українська економіка страждає від браку довгострокових кредитів. Причина досить проста: у банків немає довгих пасивів, або, простіше кажучи, українські банки не мають довгого ресурсу, бо депозити в українських банках або поточні, або максимум на один рік. Кредит, який отримує сьогодні такий український банк, як «Ексімбанк», розрахований на 35 років. Це відкриває можливість надання українськими банками довгострокових кредитів українським підприємствам.

Мені не подобається, що тут вимагають державну гарантію. Але ця гарантія забезпечується кредитуванням ефективних проектів.

Тому прошу колег підтримати цей хороший проект для розвитку української економіки.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Колеги, зараз буде заключний виступ від «Народного фронту», ще буде два виступи. Прошу всіх заходити до залу.

Від «Народного фронту» Андрій Левус. Будь ласка.

**ЛЕВУС А.М.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово Олегу Медуниці.

Дякую.

**МЕДУНИЦЯ О.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт», місто Суми. У цьому залі дуже часто говорять про підтримку національного виробника, про розвиток промисловості, сільського господарства, ІТ-технологій в Україні. Ви зайдіть в будь-який бізнес-центр і спитайте, яка головна проблема зараз стоїть перед тими підприємцями, які хочуть в Україні розвивати бізнес, створювати робочі місця і чесно платити податки в бюджет? Одна з головних проблем – це висока кредитна ставка, під яку українські банки кредитують український бізнес.

Тому ця угода з Європейським банком реконструкції та розвитку уможливить українським бізнесменам залучати в українському банку дешевші кошти, ніж є зараз на кредитному ринку в Україні. Це дасть додаткові робочі місця, залишить в Україні ті трудові ресурси, які, на жаль, виїжджають з нашої країни. Тому фракція «Народний фронт» підтримуватиме ратифікацію угоди з Європейським банком реконструкції та розвитку і закликає колег по сесійному залу також підтримати це важливе для України рішення.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Колеги, через одну хвилину буде голосування. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу і прошу приготуватися до голосування.

Зараз виступатиме Альона Шкрум, 1 хвилина. Ввімкніть мікрофон, будь ласка. Прошу заходити до залу.

**ШКРУМ А.І.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, мова йде, щоб ми розуміли, про 150 мільйонів доларів, дійсно, під невеликі відсотки. В угоді прописано, що це для підтримки малого і середнього бізнесу. Чи підтримає це фракція «Батьківщина»? Безумовно. Ми вважаємо, що взагалі економіку країни треба будувати на розвитку малих і середніх

підприємств, малого і середнього бізнесу, й загалом середнього класу в країні.

Але, колеги, я хочу подивитися на це глобальніше, нагадавши історію. Пан Мінгареллі, який є послом Європейського Союзу в Україні, сказав про те, що за останні три роки Україна отримала 12 мільярдів євро, які мали піти на розвиток, у тому числі стратегій, державних програм державного управління, державної служби, малого і середнього бізнесу. Українці цих грошей не відчували, колеги.

Ми хочемо зрозуміти стратегію, які сфери ви збираєтеся підіймати, яка стратегія розвитку економіки, куди ці гроші витрачатимуться. Без стратегії, на жаль, це гроші на проїдання, тому що 150 мільйонів для малих підприємців – це великі гроші, а для великого монополіста – на два рази проковтнути і все. Тому ми вимагаємо...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дати завершити чи ні? Ні. Будь ласка, 10 секунд, щоб завершити. Не торгуйтеся.

Увімкніть мікрофон Шкрум. Будь ласка.

**ШКРУМ А.І.** Дякую, пане Голово. Для великих монополістів – це проковтнути 150 мільйонів на два рази, на два обіди. Тому нам треба зрозуміти, яка стратегія використання цих коштів, кому вони надаватимуться і чи дійсно це піде на малий і середній бізнес.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ви не висловили позицію щодо голосування.

Колеги, переходимо до голосування, до прийняття рішення. Отже, колеги, треба максимально змобілізуватися. Можемо голосувати? Всі на місцях? Будь ласка, я почекаю ще 30 секунд. Прошу всіх приготуватися до голосування і зайняти робочі місця, щоб потім не доводилося повертатися. Будь ласка, не виходьте із залу, це важлива ратифікація. Так, можемо? Всі на місцях.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Гарантійної угоди (Проект доступу до довготермінового фінансування) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку» (№ 0163). Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 205.



Колеги, я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення. Якщо не буде голосів... Колеги, прошу зайти до залу і запросити депутатів до залу.

Отже, колеги, я зараз поставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту закону про ратифікацію. Прошу зайняти робочі місця і приготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до голосування, за пропозицією комітету, проекту закону № 0163. Прошу проголосувати. Прошу підтримати ратифікацію. Голосуємо!

«За» – 202.

Колеги, якщо я поставлю на голосування пропозицію про повернення до комітету на доопрацювання? Повернути... Ні, ми вже завершили обговорення. Ми вже двічі його обговорили.

Колеги, наступна пропозиція, яка передбачена Регламентом, – це повернути до комітету на доопрацювання. Я думаю, що навколо цього можна об'єднатися. Або направити на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи, до уряду. Підійде?

Тоді, колеги, давайте підтримаємо цю пропозицію, щоб ми не завалили законопроект. Вона звучатиме так: повернути законопроект на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи. Колеги, всі підтримуємо, щоб ми не втратили законопроект? Давайте максимально змобілізуємося.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту закону № 0163 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу всіх, колеги, проголосувати, щоб ми не втратили законопроект, щоб він не був відхилений, щоб ми його спільно змогли підтримати. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Уважно, колеги! Кожен голос має значення. Голосуємо!

«За» – 223.

Колеги, прошу зайняти робочі місця. Ви ж обіцяли голосувати. Колеги, я зараз поставлю на голосування ще раз пропозицію про повернення, а потім направити на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи. Прошу всіх зайти до залу і змобілізуватися! Колеги, прошу всіх запросити до залу і приготуватися до голосування. Це міжнародні угоди, це є авторитет України. Прошу зараз проголосувати пропозицію про повернення, а потім я поставлю на голосування повернути на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи. Колеги! Олено, повернення, а потім суб'єкту.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту закону № 0163. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Повернення, а потім я поставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи. Голосуємо!

«За» – 223.

Три голоси.

Прошу показати по фракціях. Зараз я ще раз поставлю, якщо не встигли.

«Блок Петра Порошенка» – 106, «Народний фронт» – 67, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 5, Радикальної партії – 18, «Батьківщина» – 3, «Воля народу» – 5, «Відродження» – 2.

Колеги, давайте змобілізуємося, це просто направити до уряду на доопрацювання, щоб не було прецеденту і факту відхилення ратифікації. Прошу всіх приготуватися.

Колеги, прошу підтримати пропозицію про повернення до голосування проекту закону № 0163. Прошу підтримати і прошу проголосувати. Кожен голос має значення. Уважно голосуємо! За повернення спочатку, а потім суб'єкту права законодавчої ініціативи. Голосуємо!

«За» – 217.

Ні, обговорення завершено, ви це знаєте. Я поставлю на голосування останній раз, колеги, якщо не буде підтримано, законопроект буде відхилений. Колеги, я почекаю ще 30 секунд. Прошу голів фракцій зайти до залу. Ще раз наголошую, якщо зараз не буде голосів за повернення, законопроект буде відхилений. Прошу зайти до залу, не розходитися.

Пинзеник, 30 секунд для репліки. Прошу запросити депутатів до залу.

**ПИНЗЕНИК В.М.** Шановні колеги! Те голосування, яке зараз відбувається щодо цього законопроекту, я назвав би одним словом – це ляпас. Ляпас по дуже авторитетній міжнародній фінансовій організації. Ця міжнародна організація називається «Світовий банк». Це один із тих кредиторів, який надавав з першого року незалежності підтримку багатьох проектів в Україні – і бюджету, і на дороги, і таке інше. Ми не маємо права будь-якими політичними закликами чи

гаслами провалити проект, який уможлиблює довгострокове кредитування українських підприємств.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Я цілковито підтримую вас, пане Вікторе. Але тим не менше у мене немає кнопки 226, тому все залежить від залу.

Колеги, прошу всіх зайти до залу. Прошу поставитися відповідально, і прошу міжнародників у кожній фракції переконати своїх колег у важливості цього голосування. Я думаю, що міжнародний авторитет нашої держави не має поділу на фракції. Прошу змобілізуватися!

Ставлю ще раз на голосування пропозицію про повернення, а потім я поставлю на голосування пропозицію про те, щоб повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу всіх об'єднатися.

Отже, готові?

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду проекту закону про ратифікацію № 0163. Колеги, я прошу тих, хто веде дискусії, бути дуже уважними (ми кожен голос рахуємо), повернутися на робочі місця.

Отже, прошу проголосувати пропозицію про повернення до розгляду проекту закону № 0163. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 231.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 0163. Колеги, будь ласка, це відповідальне...

Ні-ні, перепрошую, повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати пропозицію про повернення законопроекту [№ 0163](#) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу проголосувати і прошу підтримати. Уважно, голосуємо!

«За» – 229.

Рішення прийнято.

---

Колеги, у нас залишилося... Не розходьтесь, будь ласка, будьте в залі! У нас є ще одна ратифікація. Це проект Закону «Про ратифікацію Угоди про заохочення та захист інвестицій між Україною та

Фондом міжнародного розвитку ОПЕК» ([№ 0161](#)). Ми теж його розглянули. Ми можемо його поставити на голосування? Можемо, підтримаєте це?

Колеги, ми його теж вже обговорили, залишилося тільки голосування. Прошу змобілізуватися, не виходьте із залу, кожен голос має значення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Закону «Про ратифікацію Угоди про заохочення та захист інвестицій між Україною та Фондом міжнародного розвитку ОПЕК» ([№ 0161](#)). Прошу проголосувати і прошу підтримати. Колеги, голосуємо уважно, кожен голос має значення. Прошу підтримати ратифікацію. Голосуємо!

«За» – 228.

Рішення прийнято.

---

Наступне, колеги. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Україною та Королівством Нідерланди про продовження до 1 серпня 2018 року строку дії Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про Міжнародну місію захисту розслідування від 28 липня 2014 року».

Колеги, зараз 11 годин 56 хвилин, я проведу рейтингове голосування на предмет підтримки, щоб я розумів: нам починати зараз, чи після перерви.

Отже, я оголошую рейтингове голосування перед початком розгляду проекту закону [№ 0169](#). Кожний, хто знає цей законопроект, розуміє його велику міжнародну вагу і реакцію наших громадян, якщо за нього не буде проголосовано.

Отже, рейтингове голосування на предмет підтримки проекту закону № 0169. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 254.

Є воля залу, і я... Колеги, чи є воля залу, щоб ми відразу проголосували його? Є воля залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основну та в цілому проекту Закону «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Україною та Королівством Нідерланди про продовження

до 1 серпня 2018 року строку дії Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про Міжнародну місію захисту розслідування від 28 липня 2014 року» (№ 0169). Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Кожен голос має значення. Колеги, це відповідальна міжнародна угода. Голосуємо!

«За» – 257.

Рішення прийнято.

---

І остання ратифікація – це проект Закону «Про приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (IRENA)» ([№ 0164](#)). Всі підтримують?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 0164. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 254.

Рішення прийнято.

---

Колеги, давайте спробуємо пройти включення до порядку денного так, як ми пройшли блок питань ратифікації. Тут є пропозиції від усіх фракцій. У нас в залі є мобілізація і концентрація. Давайте, колеги, я ставитиму по одній пропозиції включення до порядку денного сесії, це наступний наш розділ по порядку денному.

Отже, перше. Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії і розгляду цього тижня проекту Закону «Про дипломатичну службу» ([№ 7322](#)). Пропонується включити його до порядку денного сесії, щоб ми могли вийти на друге читання до сторіччя дипломатичної служби в Україні. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 236.

Рішення прийнято.

До речі, я продовжую засідання на 15 хвилин, поки будуть йти позитивні голосування.

Наступний – увага, колеги! (*Шум у залі*). Всі ці законопроекти були на сайті, кожна фракція мала можливість з ними ознайомитися. Тому я їх просто зачитую.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення зміни до статті 374 Митного кодексу України» ([№ 7323](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 196.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань оборони» ([№ 7330](#) і [№ 7330-1](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 216.

Колеги, я ще раз поставлю пропозицію на голосування, бо не вистачило всього кілька голосів. Прошу змобілізуватися, я ще раз поставлю. Прошу запросити колег до залу і під час голосування не мандрувати залом.

Отже, ставлю ще раз на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань оборони» ([№ 7330](#) і [№ 7330-1](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення належного доступу Національного агентства з питань запобігання корупції до інформації, необхідної для реалізації його повноважень» ([№ 7276](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 146.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо оптимізації чисельності працівників органів прокуратури» ([№ 7160](#)). Наголошую, йдеться лише про оптимізацію і про право прокуратури самим визначати в межах, зазначених

законом, чисельності. Прошу підтримати включення до порядку денного сесії для розгляду цього тижня. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 211.

Не вистачило кілька голосів. Я ще раз поставлю на голосування, як і закон про оборону. Колеги, прошу під час голосування бути на робочих місцях. Готові, так?

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону № 7160, для того щоб ми змогли цього тижня це питання розглянути. Прошу проголосувати і прошу підтримати. Кожен голос має значення. Голосуємо!

«За» – 222.

Чотири рази. Ще раз поставлю, колеги. Тільки я вас прошу... Я бачу, що не спрацювало. Будь ласка, зайдіть до залу, займіть робочі місця. Коли бракує одного-двох голосів, я прошу бути просто на місці під час голосування. Змобілізуйте свої фракції. Колеги, я ще раз ставлю на голосування проект закону № 7160. Прошу всіх зайняти робочі місця, а не вести дискусії під час голосування.

Отже, ставлю ще раз на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону № 7160. Прошу проголосувати і прошу підтримати. Прошу голосувати уважно. Голосуємо!

«За» – 224.

Колеги, що робити? Два голоси. Тому що на моїх очах... Я два рази ставив на голосування, ставлю третій. На моїх очах частина членів фракції веде дискусії. Будь ласка, поверніться на робочі місця. Голова фракції, будь ласка, організуйте людей. Це просто неможливо. Я бачу, що не спрацювала картка. Я ще раз поставлю для того. Просто будьте уважні під час голосування.

Ставлю ще раз на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону № 7160. Нам не вистачило двох голосів. Будь ласка, зайдіть до залу і уважно проголосуйте. Прошу голосувати і прошу підтримати. Прошу голосувати уважно. Голосуємо!

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України

«Про прокуратуру» щодо порядку визначення переліку та територіальної юрисдикції місцевих та військових прокуратур» ([№ 7199](#), [№ 7199-1](#)). Це комітет Кожем'якіна. Прошу підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 205.

Тут бракує 21 голос. Тому рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення зміни до розділу Х «Прикінцеві положення» Кримінального процесуального кодексу України щодо набрання чинності окремих положень» ([№ 7278](#)). Прошу підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 195.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» ([№ 7279](#), [№ 7279-1](#)). Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Це все блок проектів законів Кожем'якіна. Голосуємо!

«За» – 223.

Не вистачило буквально три голоси. Тому я ставлю ще раз на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону № 7279, № 7279-1. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху» ([№ 7286](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» щодо відновлення можливостей розвитку малого та середнього бізнесу з використанням позикового фінансування на території



проведення антитерористичної операції» ([№ 7338](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Наступний. Колеги, ще залишилося три законопроекти.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення зміни до пункту 16 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» ([№ 7345](#)). Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 211.

Я ще раз поставлю на голосування, якщо буде мобілізація.

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону № 7345. Бюджетне питання, яке підтримують всі фракції. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо суб'єктів добровільного об'єднання громад» ([№ 7308](#)).

Колеги, післязавтра День місцевого самоврядування, давайте підтримаємо місцеве самоврядування, щоб комітет міг розглянути цей законопроект. Це питання децентралізації. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 179.

Не зрозуміло, чому.

Колеги, один законопроект був зареєстрований сьогодні. Поставити ще раз? Добре.

Колеги, ще два законопроекти, які зареєстровані, але не були включені.

Отже, один з них... Колеги, увага!

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо кримінальної відповідальності за заперечення факту воєнної агресії Російської Федерації до України»

([№ 7354](#)). Цей законопроект – це реакція на останні події, щоб заперечення факту воєнної агресії було підставою для переслідування. Прошу проголосувати. Прошу підтримати відповідальність за заперечення воєнної агресії до України. Голосуємо!

«За» – 209.

Колеги, я думаю, не всі зорієнтувалися. Даним законопроектом пропонується, щоб була відповідальність за заперечення факту воєнної агресії. Це лише включення до порядку денного сесії. Прошу ще раз проголосувати за включення до порядку денного сесії проекту закону № 7354. Прошу підтримати. Прошу проголосувати. Голосуємо!

«За» – 221.

Я ще раз поставлю, колеги. Ще раз хочу наголосити, я розумію, що проблема, великою мірою, захована в тому, що проекту не було у порядку денному. Він був зареєстрований сьогодні зранку. Законопроект пропонує відповідальність за заперечення воєнної агресії. Ми його не приймаємо, не ставимо на голосування, а лише включаємо до порядку денного сесії, щоб комітет міг розглянути.

Тому я ще раз ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону № 7354. Колеги, прошу всіх підтримати. Прошу проголосувати. Голосуємо!

«За» – 221.

Буду ще раз ставити.

Колеги, це пропозиція від Радикальної партії про енергомодернізацію. Прогресивний законопроект. Пропонується лише включити його до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону [№ 7234](#). Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 209.

Я ще раз поставлю, колеги. Бачу, що не спрацювали, не виходьте з залу, будь ласка, будьте на місцях.

Прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця і проголосувати.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту закону № 7234. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Ще раз поставлю на голосування проект закону [№ 7354](#) щодо заперечення факту воєнної агресії. Давайте згуртуємося, всі патріоти, проголосуємо. Прошу об'єднатися всіх патріотів і проголосувати за включення до порядку денного сесії про відповідальність за заперечення воєнної агресії Росії. Прошу проголосувати і прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Час, відведений для ранкового засідання, завершений. Я зможу ще раз поставити ті законопроекти, які не пройшли включення до порядку денного сесії.

Зараз згідно з Регламентом я оголошую перерву на 30 хвилин.

Нагадую, після перерви ми переходимо до питань національної безпеки та оборони. Тому я прошу всіх дисципліновано прибути до залу о 12 годині 50 хвилин, ми продовжимо наше засідання з блоку питань безпеки та оборони.

Дякую за плідну і активну роботу.

*(Після перерви)*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Прошу заходити до залу. Колеги, час, відведений для перерви, завершений. Прошу всіх заходити до залу. Зараз у нас надзвичайно важливий блок – блок питань національної безпеки та оборони.

Першим ми розглядатимемо проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях». Попередньо практично усі фракції парламенту підтримують даний законопроект. Сподіваюся, що ми підтримаємо пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою і сам законопроект.

Наступним розглядатимемо проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту», далі буде законопроект про військовий обов'язок і військову службу ([№ 6689](#)) і друге читання – законопроект щодо тимчасових дозволів на мовлення в зоні проведення АТО. Останнім буде – проект Закону «Про

внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 5027](#)).

Колеги, блок складається з п'яти питань безпеки та оборони. Ми зранку витратили багато часу на політичні дискусії. Але я переконаний, що, коли йдеться про питання безпеки та оборони, зал працюватиме злагоджено. Прошу всіх зайти до залу і приготуватися до голосування. Прошу голів фракцій і секретаріат запросити всіх депутатів до залу.

Колеги, можемо вже ставити на голосування?

Колеги, я хочу вам сказати про логіку подій. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту за скороченою процедурою. Якщо ми не підтримаємо цю пропозицію, то можемо поставити під ризик весь блок питань безпеки та оборони. Тому дуже прошу голів фракцій запросити депутатів до залу, передзвонити колегам, повідомити їм, що час для перерви вже дві хвилини як завершений. Будь ласка.

Колеги, ще раз хочу наголосити, якщо ми не проголосуємо за розгляд законопроекту за скороченою процедурою, то поставимо під ризик розгляд цього блоку, тому я прошу всіх максимально змобілізуватися. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту закону № 6109 за скороченою процедурою. Колеги, прошу всіх, хто підтримує даний законопроект, також підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Будь ласка, займіть робочі місця і приготуйтеся до голосування.

Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця.

---

Отже, ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях» ([№ 6109](#)). Прошу всіх, хто підтримує цей законопроект, підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 125.

Я ще раз поставлю цю пропозицію на голосування, запросіть депутатів до залу. Прошу всіх заходити до залу.

Я ще раз пояснюю логіку. Переходимо до питань безпеки та оборони. Якщо ми розглядатимемо за повною процедурою, то не встигнемо розглянути інші законопроекти.

Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу і прошу всіх підтримати. Прошу показати на табло результат попереднього голосування. Будь ласка, покажіть на табло, щоб ми бачили, де потенціал. Я думаю, якщо я зараз поставлю, всі підтримають. Цей законопроект не лише безпеки та оборони, а також це наші зобов'язання перед європейцями. Знаю, що на більшості засідань фракцій було прийнято рішення підтримати даний законопроект.

Тому, колеги, прошу запросити своїх колег до залу. Прошу всіх, хто підтримує даний законопроект, підтримати також і пропозицію розгляду його за скороченою процедурою. Прошу заходити до залу, займати робочі місця і приготуватися до голосування.

Отже, готові? Прошу під час голосування бути на робочих місцях і приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях» (№ 6109). Колеги, кожен голос має вагу. Прошу всіх проголосувати і підтримати. Прошу проголосувати. Переконливо прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 154.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Сусліву Ірину Миколаївну. Будь ласка, пані Ірино.

**СУСЛОВА І.М.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! На ваш розгляд вноситься проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях».

Даний законопроект був розроблений народними депутатами спільно з представниками Генштабу та громадським сектором. Парламентський Комітет з питань національної безпеки і оборони, а також Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин підтримали законопроект № 6109 та рекомендували прийняти його за основу. Він передбачає низку змін, які зроблять жінок повноправною частиною Збройних Сил України. А саме: перше – встановлення рівних можливостей під час укладання контракту на проходження військової служби; друге – скасування необґрунтованих обмежень щодо звільнення жінок у запас; третє – забезпечення жінкам та чоловікам рівного обсягу відповідальності під час проходження військової служби; четверте – встановлення однакових засад для проходження військових зборів чоловікам та жінкам.

Ідеологія законопроекту № 6109 полягає в досягненні рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків в українській армії. При цьому слід усвідомити, що це не лише додаткові преференції, а й додаткова відповідальність. Проте своєю участю у цій війні українки довели, що готові до цього.

Наголошую, що ми не просимо або не вимагаємо якихось преференцій для жінок в армії. Наша мета – зробити так, щоб у Збройних Силах України найбільше цінувалися кваліфікація та здібності, а не стать, і щоб стать не ставала перешкодою для їх реалізації. На жаль, сьогодні жінки у Збройних Силах України продовжують залишатися «невидимим батальйоном». Станом на кінець минулого року в Збройних Силах України проходило службу 17 тисяч жінок, це 8,5 відсотка від загальної кількості військових. Щодня вони робили вагомий внесок у нашу з вами безпеку та незалежність.

Міжнародний досвід свідчить, що сильними та ефективними є армії, які зробили жінок своєю невід’ємною частиною.

Тому закликаю колег народних депутатів підтримати нашу ініціативу та прийняти даний текст законопроекту в першому читанні. Кожен ваш голос – це суттєвий внесок у зміцнення обороноздатності нашої держави.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань національної безпеки і оборони Пашинський Сергій Володимирович.

Від комітету виступатиме Тетяна Чорновол. Будь ласка, пані Тетяно.

**ЧОРНОВОЛ Т.М.**, член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Хочу сказати, що наш комітет одноголосно підтримав цей законопроект, насамперед його ідеологію. Зауважу, що ідеологія цього законопроекту – це не захист материнства та дитинства, не якісь гендерні квоти, а надання можливості жінкам-воїнам реалізовуватися в Збройних Силах України, будувати свою кар'єру, служити Україні.

Зауважу, що зараз законодавство не захищає жінок-воїнів. Зокрема, є величезні обмеження за віком. Наприклад, контракт на проходження військової служби не може підписати жінка старша 40 років, незважаючи на її військові звання. А це означає, що у нас не тільки немає жінок-генералів, а й навіть теоретично просто не може їх бути, поки така ситуація панує в законодавстві.

Тому комітет просить підтримати цей законопроект. А про те явище, як жінка-воїн, я вважаю, відомо тут кожному депутату. У цьому сенсі я хочу, щоб зараз депутати висловили велику шану пам'яті однієї такої жінки-воїна Аміні Окуєвої, яка стала символом боротьби України з російською агресією і яка загинула від рук кремлівських терористів. Слава героям! Слава Аміні Окуєвій!

*(Хвилина мовчання).*

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Отже, колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Прошу запросити колег до залу. Прошу провести запис.

Від «Блоку Петра Порошенка» виступатиме Білозір Оксана Володимирівна. Будь ласка, пані Оксано.

**БІЛОЗІР О.В.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Хочу наголосити на тому, що це надзвичайно важливий законопроект. Ми не можемо його сьогодні розглядати як механізм, який забезпечить участь жінок. Тому що це рамковий документ,

ми будемо над ним працювати і встановлювати саму систему механізму участі жінок у війні. Сьогодні ми йдемо фактично вже позаду наших проблем, унормовуємо, виводимо у правове поле те, що існує за фактом. В нашій армії налічується від 10 до 30 відсотків жінок, які абсолютно безправні, не можуть робити кар'єрний ріст, виконують функції начебто одні, а фактично абсолютно інші. Тому фракція «Блок Петра Порошенка» підтримуватиме цей законопроект. Пропоную і закликаю вас проголосувати за нього.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Від «Народного фронту» виступатиме Тимошенко Юрій Володимирович. Будь ласка.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 88, Івано-Франківська область, політична партія «Народний фронт»). Для всіх порядних мужчин-фронтовиків у державі є святою кожна наша українська амазонка, жінка у формі. Нехай буде вічна ганьба кожному з тих мужчин-боягузів, які поховалися під спідниці своїх жінок і не пішли на війну у той час, коли замість них це повинні робити дівчата, жінки. Закликаю кожного порядного мужчину в цьому залі, хто не хворий, не імпотент, хто любить, а не боїться жінок, вшанувати жінок і стовідсотково проголосувати за цей законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Сидорович передає слово Сироїд, вона виступить пізніше.

Від «Батьківщини» Кужель Олександра Володимирівна передає слово Альоні Шкрум. Будь ласка.

**ШКРУМ А.І.** Фракція «Батьківщина». Колеги, «Батьківщина» без сумніву, підтримуватиме цей законопроект. Дійсно, ми говоримо про те, що сьогодні в армії понад 17 тисяч жінок, які не можуть служити після 40 років, тоді як чоловіки на найвищих посадах залишаються до 60 років. Звісно, треба прибирати цю дискримінацію, тому що жінки захищають Батьківщину, мають право це робити, жінки це



роблять у багатьох речах краще, ніж чоловіки. Зрозуміло, що ми підтримуватимемо цей законопроект.

Але зараз я вимушена сказати про те, що тоді, коли ми розглядаємо важливі безпекові законопроекти щодо наших ветеранів, які захищають тих людей, які кладуть життя за демократичну, європейську Україну, на жаль, зараз на Європейській площі відбувається повний «беспредел», коли не поліцейські, а «менти» б'ють людей, наших народних депутатів-колег, які зараз там, перекидають машини. Вибачте, це повна ганьба, що у Верховній Раді про це не говорять, і я вимушена про це зараз сказати. Не можна розглядати безпекові законопроекти і говорити про наших героїв, про Небесну Сотню і про тих, які захищають Україну, і водночас проводити «беспредел».

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Сироїд Оксана Іванівна. Будь ласка.

**СИРОЇД О.І.,** заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Беззастережно, жінки придатні до військової професії не менше, ніж чоловіки, і вони себе проявили у цій професії впродовж багатьох тисяч років, і проявляють до сьогодні. Тому це дуже добре, що сьогодні ми нарешті готові до прийняття відповідних законодавчих рішень.

Але я також тут для того, щоб звернути нашу увагу на інше. Ми робимо вигляд, що нічого не відбувається, що ми просто тут працюємо і розглядаємо законопроекти у той момент, коли фактично деспотична машина душить людей. Зверніть увагу на те, що відбувається зараз на вулицях Києва. Не йдеться про особистість, ви можете ставитися до особистості по-різному, ідеться про державу і свободу людини, про повагу до державних інститутів (*Шум у залі*). Ви кричите, бо зневажаєте державні інститути. Якщо ви хочете поважати державні інститути, то вони повинні поважати людину та її свободу. Кричіть, наступними будете ви, прийдуть за вами, і не буде кому кричати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Колеги, наголошую, надзвичайно важливий законопроект. Я бачу, як депутати підходять, але може не бути

достатньо голосів. Дуже прошу запросити депутатів до залу, а особливо голів фракцій максимально мобілізувати депутатів.

А ще Радикальна партія не виступала, так? Добре.

Ігор Мосійчук. 2 хвилини. Будь ласка, пане Ігоре.

Прошу запросити депутатів до залу.

**МОСІЙЧУК І.В.**, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний український народ! Шановний український парламент! Це надзвичайно важливий законопроект, який по суті віддасть честь десяткам тисяч українських жінок, які зі зброєю в руках з першого дня захищають нашу країну. Я особисто захоплююся своєю доброю знайомою Оленою Білозерською, яка воює з першого дня, спочатку в ДУК «Правий сектор», пізніше в Українській добровольчій армії.

На жаль, жінки гинуть так, як і чоловіки на фронті. І не тільки на фронті, у тому числі й в мирному Києві, де російська агентура вбила мою помічницю Аміну Окуєву. Ця ж російська агентура вчинила замах на мене. Зараз у центрі Києва ця російська агентура на гроші Курченка робить державний заколот!

Я вимагаю від влади, від Президента, від Служби безпеки України негайно задіяти всі механізми для затримання і взяття під варту всіх, хто фінансується з Москви. Я знаю, про що кажу. У цьому залі прозвучить ще не одне прізвище тих, хто, в тому числі перебуваючи у цьому залі, продався Москві, Кремлю, на гроші Кремля служить і вбиває Україну і українок.

Підтримаймо цей законопроект, віддамо честь всім українським жінкам, які воюють і які склали голову в боротьбі за територіальну цілісність нашої країни. Слава Україні!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, колеги, зараз ще надам 2 хвилини для виступу щодо даного законопроекту Ірині Геращенко.

Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу. Через 2-3 хвилини відбудеться голосування, закінчиться обговорення і ми перейдемо до прийняття рішення.

Ірина Геращенко, Перший заступник Голови Верховної Ради України. Будь ласка.

**ГЕРАЩЕНКО І.В.** Дякую. Шановні колеги! Як ви знаєте, минулого тижня в Україні відбувся перший жіночий конгрес. До речі, хочу подякувати депутатам від всіх фракцій, які долучилися до його проведення.

Насправді, ми разом з вами пройшли дуже великий шлях для просування питань гендерної рівності в усіх сферах, у тому числі й у політичному житті. Єдина сфера, де поки що ми пасемо задніх і де немає справедливості – це військові структури і Служба безпеки України.

Ви знаєте, нам було дуже приємно вітати жінок-генералів з найближчих країн-партнерів, членів НАТО, де вони презентували скільки сьогодні жінки працюють в армії. Але у цьому залі сиділи українські жінки військові, і серед них була, наприклад, одна жінка, яка брала участь, уявіть собі, в усіх миротворчих операціях України. Її запитали: «В якому ви є званні»? «Підполковник» – відповідала ця наша колежанка. «А скільки років ви підполковник?» Жінка, яка знає шість європейських мов, яка пройшла всі миротворчі операції і як аналітик сьогодні допомагає так само продумувати ці миротворчі операції. От уявіть собі, чоловіки у цьому залі, чи можлива була б така відповідь, якби це був чоловік? Вона відповіла, що шість років є підполковником. А чому? Та тому, що вона не має права (це замкнуте коло!) стати полковником, бо знаходиться на посаді, де має бути полковником, але не може, бо це заборонено відповідними нормативами, указами і радянським законодавством. Насправді сьогодні ми маємо понад 23 тисячі жінок, які за контрактом служать в армії. Але знаєте, скільки серед них офіцерів? Тільки 3 тисячі, і це є несправедливо.

Нещодавно легендарна 72-га окрема механізована бригада імені Чорних запорожців повернулася на місце постійної дислокації, і серед тих героїв і героїнь, які сиділи, бо не могли стояти, була одна жінка-контрактниця, яка постраждала під час останніх обстрілів Авдіївки, їй відірвало кінцівку. І вона так само хоче продовжити свою службу в армії, але не може просуватися далі, тому що це заборонено нормативами.

Я вважаю, що наш з вами обов'язок, всього парламенту, сьогодні, напередодні свята української армії, а завтра буде професійне свято української армії, прийняти цей законопроект.

Ще раз хочу наголосити, що йдеться не про мобілізацію жінок, не про примусову службу жінок в армії, а про те, що ті жінки, героїні, жінки-військовослужбовці, які прийняли таке рішення...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Добре. Ірино, десять секунд, завершуйте.

**ГЕРАЩЕНКО І.В.** Десять. Ті жінки, які присвятили своє життя армії, мають право рухатися кар'єрними сходами так само, як і чоловіки. Давайте це підтримаємо.

Дякуємо.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, колеги, обговорення завершено. Прошу всіх зайняти робочі місця, переходимо до прийняття рішення.

Прошу і членів комітету, і авторів законопроекту посприяти максимальній мобілізації. Я почекаю ще 30 секунд, будь ласка, щоб депутати зайняли свої місця.

Отже, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях» (№ 6109). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 221.

Почекаємо, бачу, що не встигли. Прошу зайти до залу, не вистачає чотирьох голосів...

Отже, колеги, першою ставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту. Прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту закону № 6109. Прошу зайняти робочі місця і взяти участь у голосуванні. Будь ласка, максимально мобілізуємося, кожний голос має значення. Прошу підтримати. Прошу проголосувати. Голосуємо!

«За» – 225.

Один голос, я бачу, ще раз... Я бачу, так. Ірино, зараз я поставлю. Отже, колеги, мобілізуйтеся і залишайтеся на робочих місцях.

Ставлю ще раз на голосування пропозицію про повернення до голосування за проект закону щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків (№ 6109). Прошу проголосувати і прошу підтримати. Колеги, кожен голос має значення. Голосуємо!

«За» – 231.

Ми повернулися.

Тепер я ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту закону [№ 6109](#). Прошу всіх підтримати. Прошу уважно голосувати. Голосуємо!

«За» – 230.

Рішення прийнято.

---

Колеги, увага! Не розходьтеся, будь ласка. Я з вашого дозволу зроблю таке. Наступні проекти законів, які стосуються безпеки та оборони, попередньо перед тим, як ставити їх на розгляд, спочатку поставлю на рейтингове голосування на предмет підтримки. У Регламенті зазначено, що Голова Верховної Ради може провести рейтингове голосування, щоб визначити підтримку того чи іншого законопроекту.

Колеги, щодо питань безпеки – це особливо важливо. Отже, колеги, я розумію, що всі у залі усвідомлюють, що ми не можемо поставити під ризик жодне з питань безпеки і оборони.

Зараз я поставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту» ([№ 7242](#)). Поставлю цей законопроект на рейтингове голосування на предмет того, чи є достатньо голосів у залі, щоб ми могли перейти до його розгляду. Прошу всіх змобілізуватися і взяти участь у рейтинговому голосуванні.

Отже, хто підтримує пропозицію, щоб ми перейшли до розгляду цього законопроекту, прошу проголосувати і прошу підтримати, колеги. Голосуємо!

«За» – 201.

Наступний... Будь ласка, уважно послушайте мене! Наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 21-4 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо удосконалення окре-

мих питань виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України» ([№ 6689](#)).

Прошу всіх підтримати у рейтинговому голосуванні перехід до розгляду цього законопроекту. Колеги, прошу уважно всіх проголосувати і підтримати. Спочатку це рейтингове голосування. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Кожен голос має значення, колеги!

«За» – 213.

**ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ.** Можна ще раз?

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Можна. Давайте я ще раз поставлю. Якщо не всі зорієнтувалися, я поставлю ще раз на рейтингове голосування законопроект про залізничну службу ([№ 7242](#)). Зараз я просто проведу вивчення позиції залу.

Отже, я ще раз ставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту» ([№ 7242](#)).

Колеги, це проводиться рейтингове голосування. Прошу максимально зоблігуватися і підтримати проект закону № 7242. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 214.

Я думаю, що у залі є потенціал входити...

---

Колеги, першим на ваш розгляд пропонується проект закону щодо внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» ([№ 6689](#)), який набрав найбільшу підтримку в залі. Прошу підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 178.

Запрошую до доповіді народного депутата України Чорновол Тетяну Миколаївну. Будь ласка.

**ЧОРНОВОЛ Т.М.** Ідеологія цього законопроекту дуже проста, він взагалі дуже короткий, але надзвичайно важливий. По суті, це великий виклик перед нами, що ми його не прийняли до цих пір. Справа в тому, що в нас контракт для проходження військової служби може підписати не тільки громадянин України, а також громадянин будь-якої держави. Однак у випадку загибелі сім'я військовослужбовця, сім'я загиблого громадянина України отримує більшу фінансову допомогу, ніж родина загиблого іноземця. Так сталося, тому що у свій час ми, сесійний зал, збільшили виплати щодо загибелі військовослужбовця, але при цьому не врахували того нюансу, якщо цей військовослужбовець не є громадянином України.

Тому даний законопроект закриває цю дірку, урівнює виплати сім'ям загиблих громадян України і сім'ям загиблих іноземців, якщо вони проходять службу у військових силах України і, на жаль, героїчно загинули на цій війні, яка зараз триває через агресію Російської Федерації у нас на Донбасі.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякуємо шановному автору важливого законопроекту.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань нацбезпеки і оборони Сергію Пашинському.

Перепрошую, комітет вирішив, що цей законопроект доповідатиме представник комітету Іван Вінник. Будь ласка, пане Вінник.

**ВІННИК І.Ю.,** секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго дня, шановні колеги! Дійсно, важливий законопроект, який доповіла моя колега Тетяна Чорновол. Він, власне, розв'язує дві проблеми.

Перша, найбільша, пов'язана з тим, що військовослужбовець – це громадянин України, а проходити військову службу за контрактом може будь-яка особа: громадянин України, чи особа без громадянства, чи громадянин іноземної держави.

Друге. Сьогодні в лавах Збройних Сил України за контрактами, які ми як Верховна Рада восьмого скликання дозволили підписувати іноземним громадянам та особам без громадянства, проходять цю службу чимало осіб, які захищають незалежність, суверенітет України. Ми як законодавці зобов'язані забезпечити еквівалентний, адекватний, достатній соціальний захист родинам, якщо військово-службовець загинув під час проведення антитерористичної операції, під час відбиття збройної агресії Російської Федерації проти України. Саме це мета цього законопроекту, він прирівнює у правах громадян України з іноземцями, особами без громадянства під час проходження військової служби.

Одночасно, ми збільшуємо грошову допомогу, яку отримують родини загиблих. Ми розуміємо, що в державі тривають інфляційні процеси, що гроші, які були у 2014 році, за купівельною спроможністю та паритетом відрізняються від тих можливостей, які існують сьогодні. Тому ми зобов'язані системно дбати про цю ситуацію.

Комітет пропонує прийняти цей законопроект за основу. Є зауваження від Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Ми їх доопрацюємо до другого читання. Тому прошу голосувати.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Звичайно.

Шановний колего, ми дякуємо вам за доповідь.

Проху записатися на виступи для обговорення цього важливого законопроекту. Колеги, будь ласка, прошу вас записатися.

Мосійчук, від Радикальної партії. Пане Ігоре, може, ви з місця хочете доповідати?

Олег Ляшко. Пане Олеже, запрошуємо вас до слова. Будь ласка.

**ЛЯШКО О.В.** Радикальна партія. Наша команда голосуватиме за цей законопроект. Ми щиро дякуємо всім, хто, не маючи українського паспорта, але люблячи Україну, підтримуючи наш народ, прийшов у важкий для нашої країни час, став пліч-о-пліч з нашими українськими хлопцями і дівчатами для того, щоб боронити рідну країну. Обов'язок влади, української держави – зробити максимально все для того, щоб підтримати цих добровольців. А від нас може бути тільки одне, довічна шана, слава і подяка тим, які у 2014 році, та й до



сьогодні, на жаль, не мають українського громадянства, але у них є український дух і любов до України.

Користуючись нагодою, що розглядається такий важливий проект закону, хотів би звернутися до Президента Порошенка. У вашій Адміністрації лежать сотні звернень від добровольців, які не мають українського громадянства, але хочуть отримати його, які заслужили право на українське громадянство ціною навіть свого здоров'я, своєї крові, захищаючи нашу країну. Треба припинити надавати громадянство російським олігархам чи партнерам. Треба припинити надавати громадянство таким, як грузинському зайді, який убивав свій власний народ, потім незаконно отримав громадянство і сьогодні на кремлівські гроші намагається зробити заколот в Україні і в Києві. Громадянство треба давати як найвищу цінність тим, хто його заслужив. Хто, як не добровольці, хто, як не ті люди, які, взявши зброю, пішли на передову захищати країну, хто, як не вони заслуговують на громадянство? Тому я прошу Президента, його Адміністрацію невідкладно розглянути всі звернення і надати українське громадянство добровольцям, які захищають нашу рідну країну.

**ГОЛОВУЮЧА.** Будь ласка, зараз виступ від «Народного фронту», народний депутат Дейдей. Народний депутат... Ну, це від «Народного фронту», зараз виступають від фракцій, ви ж у Радикальній партії. Зараз виступи від фракцій. Пане Олеже, я переживаю за цілісність вашої фракції, як за найріднішу буквально. Давайте зараз «Батьківщина», а ви поки з'ясуєте взаємини між фракціями. Добре? Будь ласка, пані... *(Шум у залі)*. Зараз виступи від фракцій, шановні колеги, за і проти від фракцій.

Будь ласка, пані Шкрум. А ми поки почитаємо Регламент. Пані Альона Шкрум, прошу вас.

**ШКРУМ А.І.** Фракція «Батьківщина». Колеги! На сьогодні у Верховній Раді лежать понад 130 законопроектів, які спрямовані на підвищення обороноздатності держави, захист ветеранів, військовослужбовців та їхніх сімей. Насправді швидкість їх проходження майже близька нулю. Ми з громадськими активістами, з волонтерами, з самими добровольцями, з «Юридичною сотнею», яка надає безкоштовні юридичні консультації добровольцям, атошникам, ветеранам і тим,

хто звільнився зі служби, вибрали всього 9 законопроектів, які підтримані абсолютно всіма фракціями, які пройшли профільний Комітет з питань національної безпеки і оборони. Більшість із цих законопроектів були розглянуті понад півроку тому, і при цьому вони все одно не вносяться до залу.

Ми вимагаємо хоча б півдня, щоб розглянути всі 9 законопроектів, які вже давно пройшли профільний комітет. На сьогодні, на жаль, ми розглядаємо лише два таких законопроекти. Без сумніву, це є важливе питання. Це питання про те, щоб давати одноразову грошову допомогу тим сім'ям загиблих осіб без громадянства або іноземцям, які служили у Збройних Силах України, які фактично, поклали своє життя за наш з вами захист, за нас з вами і за нову Україну.

Але, на жаль, сьогодні є дуже багато випадків, коли військово-службовець загинув уже після звільнення зі служби. Наприклад, він тяжко захворів, був звільнений через три місяці, тому що захворювання було невиліковне. Після того, як він звільнився, на жаль, помер у шпиталі. Його сім'я на сьогодні не отримує жодної копійки допомоги, тому що він загинув вже після звільнення. Ми з колегами подали дуже давно, 8 місяців тому законопроект, який би допоміг отримати одноразову грошову допомогу цим сім'ям. Це законопроект [№ 6268](#), який 8 місяців тому був зареєстрований, 5 місяців тому розглянутий комітетом, і, на жаль, на сьогодні він не розглядається у Верховній Раді.

Прошу і вимагаю також включити його до порядку денного. Тому що у нас є українці, які загинули, які служили своїй державі, чий сім'ї сьогодні говорять, що вони нікому не потрібні. Колеги, ці питання теж треба вирішувати.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**ПАРУБІЙ А.В.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Оскільки було звернення до мене, я скажу дуже важливу річ. Сьогодні ми втратили годину часу без будь-якої потреби. Сьогодні була вимога, у тому числі від ваших колег, щоб ми взагалі не розглядали жодних питань. Я не розумію, як можна вимагати розгляд

законопроектів і водночас просто не давати працювати Верховній Раді України. Коли я прошу голосувати за розгляд питання за скороченою процедурою, я не бачу достатньої кількості голосів. Я роблю все можливе, щоб максимальну кількість законопроектів, які поставили на розгляд у порядку денному, ми проходили. Але для того, крім вимог, має бути ще співучасть, співвідповідальність і спільна ініціатива, щоб ми змогли повноцінно працювати.

Отже, колеги, зараз заключний виступ. Після того ми переходимо до голосування. Прошу всіх голів фракцій і представників, які підтримували даний законопроект, запросити своїх колег до залу і приготуватися до голосування.

Лозовой, 2 хвилини. І переходимо до прийняття рішення. Будь ласка.

**ЛОЗОВОЙ А.С.**, секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Ляшка. Коли український парламент розглядає такі державницькі, надзвичайно важливі, історичні проекти законів, від прийняття яких нам не буде соромно перед прийдешніми поколіннями, то треба бути в парламенті, на роботі й голосувати. А не лазити по дахах, машинах СБУ, які затримали особливо небезпечного антидержавного злочинця, не блокувати українських силовиків, не провокувати ситуацію в державі, бути тут і голосувати, підтримати бійців, добровольців, у тому числі тих героїв, багатьох з яких, я сам знаю особисто. У 2014 році з'явилося унікальне історичне явище – Добровольчий Рух, коли, наче птаха Фенікс, з попелу відродилася зусиллями українських добровольців Українська повстанська армія, у тому числі великі друзі нашого народу, іноземці, поїхали добровольцями воювати у полк «Київ», в Українську добровольчу армію, у «Правий сектор», в «Азов», у «Святу Марію», до інших добровольчих батальйонів, ризикуючи життям, здоров'ям і свободою, боролися за соборність і незалежність України. І ми повинні захистити цих людей. Коли є такі ініціативи, ми маємо їх підтримувати. Замість того, щоб, як деякі наші колеги сьогодні підтримують російських найманців, злочинців, які готові переступати будь-яку моральну межу, які стали політичними лузерами у своїй країні і бояться туди їхати. А в нашій країні на гроші

курченків, коломойських намагаються розвалити нашу державу і прийти до влади. Вони мають сидіти!

А тим нашим колегам, які в залі, замість того, щоб підтримати добровольців, зараз по суті намагаються знищити державу, ганьба їм буде завжди. Прийдешні покоління, діти, онуки їх проклянуть. Слава нації!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Колеги, прошу всіх займати робочі місця. Ми завершили обговорення, переходимо до прийняття рішення.

Отже, я ще раз переконливо прошу народних депутатів приготуватися до голосування. Під час виступів усі фракції і групи висловили свою підтримку щодо цього законопроекту. Прошу всіх приготуватися до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до статті 21-4 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо удосконалення окремих питань виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України» (№ 6689). Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 222.

Не добігли. Я поставлю на голосування пропозицію про повернення, тільки прошу вас під час голосування не мандрувати залом, а бути біля свого робочого місця. Отже, колеги, будь ласка, займіть робочі місця. Прошу всіх приготуватися до голосування. Прошу запросити всіх депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до голосування за проект закону № 6689. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 225.

Я бачу. Будь ласка, займіть робочі місця.

Ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту закону № 6689. Хочу наголосити, що кожен голос має значення. Будь ласка, під час голосування беріть безпосередню участь у роботі Верховної Ради. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 232.

Повернулися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до статті 21-4 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» щодо удосконалення окремих питань виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України» ([№ 6689](#)).  
Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

---

Мені сказали, що в результаті політичних консультацій проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту» ([№ 7242](#)) отримує підтримку в залі. Він є наступним у порядку денному.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд його за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 191.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді Секретаря Ради національної безпеки і оборони Турчинова Олександра Валентиновича. Будь ласка.

**ТУРЧИНОВ О.В.**, Секретар Ради національної безпеки і оборони України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується дуже важливий для безпеки країни проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту».

Цей законопроект розроблено на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 вересня 2017 року, яким було чітко визначено необхідність забезпечення з 1 січня 2018 року функціонування Державної спеціальної служби транспорту у системі Міністерства оборони України.

Сучасна військова політична ситуація вимагає ефективного транспортного та логістичного забезпечення Збройних Сил України, а також інших військових формувань в умовах протидії агресії Російської Федерації. Державна спеціальна служба транспорту є спеціалізованим воєнізованим державним органом, тому для ефективного забезпечення оборонних потреб країни повинна функціонувати в умовах прийняття рішень одним стратегічним центром. У зв'язку із зазначеним є необхідність переведення Держспецслужби транспорту з підпорядкування цивільного Міністерства інфраструктури у пряме підпорядкування Міністерству оборони України.

Законопроектом передбачається визначити загальну чисельність цієї служби до 5000 осіб, з яких 4600 осіб – військовослужбовці. У відповідній пропорції буде збільшена чисельність представників Міністерства оборони України.

Окрім того, законопроект сприятиме вирішенню питань соціального забезпечення особового складу служби як військовослужбовців у єдиному нормативному правовому полі. Цей законопроект дозволить: узгодити функціонування і завдання Державної спеціальної служби транспорту з відповідним функціонуванням і завданням Збройних Сил України в рамках цілісної системи сектору безпеки і оборони, зняти існуючі на сьогодні штучні адміністративні міжвідомчі перепони для реалізації єдиної військово-технічної політики, уникнути розпорошення коштів оборонного бюджету країни.

Шановні народні депутати, я переконаний, що незалежно, до якої фракції ви входите, і опозиція, і коаліція повинні об'єднатися задля підтримки безпеки і оборони нашої країни.

Тому прошу підтримати цей законопроект за основу та в цілому. Це принципово важливо зараз, напередодні голосування за бюджет країни. Прошу підтримати.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Олександр Валентиновичу.

Запрошую до співдоповіді від Комітету з питань національної безпеки і оборони Вінника. Будь ласка.

**ВІННИК І.Ю.** Шановні колеги! Комітет з питань національної безпеки і оборони розглянув поданий Президентом України проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну

спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту». Ідеться про включення до системи Міністерства оборони, господарче підпорядкування як одного з підрозділів Збройних Сил України, який виконуватиме завдання у мирний та особливий періоди, що наразі триває.

Ця ситуація спричинена тим, що Збройні Сили України потребують належного логістичного забезпечення як у зоні проведення антитерористичної операції, так і до зони проведення антитерористичної операції, а також для виконання завдань військового характеру в тилу щодо забезпечення збереження та живучості арсеналів, які, на жаль, є предметом атаки з боку Російської Федерації, а також її ватажків, які, на жаль, діють і всередині України.

Тому пропонуємо підтримати цей законопроект. Ключова ідеологія полягає у тому, що з центрального органу виконавчої влади цей орган перетвориться на державну службу спеціального транспорту, спеціалізоване військове формування, що входить до системи Міністерства оборони України. 4600 військовослужбовців, 5 тисяч – загальна кількість осіб, відповідний статус військовослужбовців для осіб та членів їхніх сімей, захист у разі загибелі, каліцтва, інвалідності, тобто все буде поширено з тією самою ідеологією, як до будь-якого військовослужбовця.

Прошу підтримати цей проект закону за основу та в цілому – це рішення комітету.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Але також прошу виступати максимально лаконічно. У нашому блоці залишилися ще два безпекові законопроекти.

Будь ласка, прошу провести запис.

Від «Народного фронту» виступатиме Корчик Віталій Андрійович. Будь ласка.

**КОРЧИК В.А.**, член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Ми всі перебуваємо у стані військової агресії, і нам необхідно невідкладно зараз проголосувати, підтримати даний законопроект, саме напередодні

прийняття Державного бюджету України. Тому що даним законопроектом пропонується включити Державну спеціальну службу транспорту до системи Міністерства оборони України та уточнити організаційні засади щодо її функціонування в мирний час та особливий період. Прошу всіх підтримати даний законопроект.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Від Радикальної партії Ляшко Олег Валерійович. Будь ласка.

**ЛЯШКО О.В.** Радикальна партія. Наша команда всі три роки перебування в парламенті завжди голосувала і голосуватиме за законопроекти, які зміцнюють безпеку нашої держави, дають можливість відновити мир, територіальну цілісність, повернути мільйони українців у їхні дома, обійстя, які вони втратили, відновити мир в Україні. Для цього треба бути сильними, мати не лише сильну армію, а, в першу чергу, сильну економіку. Сильна економіка можлива за умови, коли працюватиме національний виробник, коли кожен українець матиме роботу і достойну зарплату. Безпека держави – це не лише звитяжний подвиг наших героїв на фронті, прикордонників, спецслужб, розвідників, а й ситуація всередині країни.

100 років тому Україна втратила державність не тому, що ми були слабші від більшовицького війська, а тому що всередині новоявлені гетьмани між собою чубилися (і більшовики влаштували повстання у Києві), замість того, щоб надіслати армію на підмогу студентам під Крутами і зупинити армію Муравйова. Те, що сьогодні відбувається в Києві під проводом кремлівського агента Саакашвілі, на гроші банди Януковича, Курченка, – це державний заколот по нотатках Кремля, це спроба розвалити і підірвати Україну зсередини. Усі ті, які підтримують заколот Саакашвілі, працюють на Кремль, за гроші Кремля, свідомо чи несвідомо, і не розказуйте мені, що ви не знаєте уроків історії столітньої давнини. Я вимагаю від Генерального прокурора негайно прийти до парламенту і продемонструвати докази антидержавної змови Саакашвілі, Кремля і оточення Януковича. Всіх до одного в тюрму, хто зрадив країну.



**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Від фракції «Батьківщина» виступатиме Соболев Сергій Владиславович.

**СОБОЛЄВ С.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Фракція «Батьківщина», без сумніву, підтримає даний законопроект. Фракція «Батьківщина» дуже хотіла б заслухати Юрія Луценка стосовно чорного списку бухгалтерії Партії регіонів, у якому фігурують десятки, якщо не сотні, прізвищ.

Так яка ж доля цих людей? Де ділися чорні списки Партії регіонів, у тому числі й тих, які сидять у цьому сесійному залі, що отримували кошти із рук Януковича? Тепер вони найбільше кричать про те, що, виявляється, є інші, які з ними змагалися за ці кошти Януковича.

Я думаю, що настав час для відвертої розмови, щоб розібратися, так все-таки на чий кошти взагалі існують на сьогодні так звані партії, які набрали у свої списки людей Януковича, які мають у своїх списках людей Юри Єнакіївського, які існують на гроші Януковича і Єнакіївського? А далі ми тільки тоді зможемо розібратися в усіх інших питаннях. Оскільки відповіді на перше запитання немає, не буде відповіді й на друге запитання, бо це вигідно тим, хто прикрився революцією, не будши ні дня на Майдані, а тепер намагаються вирішувати свої брудні справи за ті самі гроші Януковича.

Тому ті, які не бачать у власному оці бревна, нехай не пхаються туди, де очевидно одне-єдине. Хто дав громадянство Саакашвілі? Президент Порошенко. Він давав громадянство агенту Росії? Хто тоді Президент Порошенко?! Це запитання, на які ми повинні отримати відповіді тут і сьогодні.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Колеги, заключний виступ – Ірина Геращенко, після якого ми перейдемо до голосування.

Колеги, щоб не ставити на голосування по кілька разів, я дуже прошу всіх голів фракцій максимально змобілізувати і запросити

депутатів до залу. Через 2 хвилини ми переходимо до прийняття рішення.

Ірина Геращенко. Будь ласка.

**ГЕРАЩЕНКО І.В.** Дякую фракції БПП, яка передала мені право виступити щодо цього законопроекту. Хотіла би особливо звернутися до шановних колег із «Самопоміч», з якими ми зараз мали цікаву дискусію щодо цього важливого законопроекту. Друзі, наша армія за ці три роки, дійсно, зробила дуже серйозні успіхи щодо своєї модернізації. Але там (ми маємо це визнавати) у нас є ще серйозні прогалини – це інженерні війська.

Російська Федерація географічно так розташована, що їхні інженерні війська знаходяться на дуже високому рівні. Цей законопроект, як правильно доповів нам шановний Секретар Ради нацбезпеки і оборони України, просто вводить в дію рішення Ради нацбезпеки і оборони щодо посилення наших інженерних військ через доєднання до них дуже серйозних транспортних компонентів.

Як людина, яка дуже часто буває на фронті, також у тих бліндажах, хочу вас запевнити, що це прохання нашого рядового складу армії, що ми маємо посилити саме цю складову. У нас солдати часто самі викопують бліндажі, бо у них немає навіть цієї техніки, якою вони мають копати, будувати фортифікаційні споруди. Коли ми говоримо про посилення наших інженерних військ за рахунок цього законопроекту через передачу їм транспортної складової, повірте, ми робимо дуже правильно, враховуючи ті виклики, які сьогодні стоять перед нашою армією, і цього супротивника, який має серйозну саме інженерну складову.

Тому дуже прошу проголосувати зараз за цей законопроект, цим самим не лише виконати рішення Ради нацбезпеки і оборони, а й почути український генералітет, простого солдата, який своїми руками і лопатою копає ці бліндажі, щоб захистити своє життя. Давайте дамо їм, будь ласка, більш сучасні для цього механізми. Через рік просто перевіримо як це працює. Дуже прошу вас це підтримати, будь ласка!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Отже, колеги, обговорення завершено. Прошу всіх зайняти зараз свої місця. Ще раз наголошую, щоб ми не ставили на голосування

пропозицію про повернення, прошу всіх запросити до залу, зайти і зайняти робочі місця. Прошу допомогти мені членів комітету, ініціаторів цього законопроекту. Прошу зайняти робочі місця під час прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державну спеціальну службу транспорту» щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту» ([№ 7242](#)). Прошу підтримати. Прошу проголосувати. Колеги, прошу голосувати уважно, кожен голос має значення. Голосуємо!

«За» – 232.

Рішення прийнято.

---

Колеги, увага, не виходьте. Тепер я діятиму за нашою попередньою тактикою: поставлю на рейтингове голосування наступні законопроекти, ми не маємо права їх втратити.

Олександр Валентиновичу, вітаємо з прийняттям рішення. Дякуємо за участь у засіданні Верховної Ради України.

Колеги, я зараз поставлю на рейтингове голосування законопроект [№ 6565](#). Це законопроект, який передбачає внесення змін до деяких законів України щодо тимчасових дозволів на мовлення в зоні проведення АТО та прикордонних районах України. Важливий законопроект, там всього кілька поправок, ми зможемо його зараз пройти, якщо буде воля залу. Але ми не маємо права його завалити.

Ставлю на рейтингове голосування на предмет підтримки проекту закону № 6565. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 192.

Колеги, я поставлю на рейтингове голосування заключний законопроект нашого блоку. Послухайте уважно, колеги. Це проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 5027](#)).

Щоб не поставити під ризик жоден законопроект з питань безпеки, я зараз оголошую рейтингове голосування на предмет підтримки

у залі цього законопроекту. Тому я прошу максимально змобілізуватися і взяти участь у голосуванні.

Отже, ставлю на рейтингове голосування проект закону № 5027. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 211.

Як ви гадаєте, пройдемо, колеги? Ні. Ризик, так? Голова комітету говорить, що це є високий ризик. А раз є ризик, ми не можемо поставити питання блоку безпеки і оборони, тим більше, що залишається 3 хвилини, це є недостатньо часу для того, щоб ми змогли повноцінно обговорити даний законопроект.

Тому, шановні колеги, хочу вам нагадати, що ми сьогодні на ранковому засіданні прийняли рішення про участь у вечірньому засіданні і заслуховуванні Генерального прокурора, Голови Служби безпеки України, керівників САП, НАБУ і... Регламент? О 16 годині, колеги, я кажу.

Ще раз інформую: о 16 годині ми розпочнемо вечірнє засідання з доповіді Генерального прокурора, всі матимуть змогу поставити йому запитання. Робота буде побудована таким чином, як у режимі повного читання: 20 хвилин – доповідь, потім 25 хвилин – запитання від фракцій і 15 хвилин – запитання від депутатів. Тобто усі фракції і депутати зможуть поставити запитання. Якщо ми не встигнемо, то перенесемо звіти і заслуховування на середу.

Колеги, у нас було емоційне ранкове засідання, але ми змогли прийняти дуже важливі закони і щодо ратифікації, і безпеки та оборони. Змушений зараз оголосити про завершення ранкового засідання Верховної Ради України. О 16 годині прошу всіх прибути до залу для продовження нашої роботи.

Дякую, колеги. До зустрічі о 16 годині.